

ושמחת בחגך... והיית אף שמח

בציווי על חג הסוכות, כותבת התורה: "חג הסוכות תעשה לך שבועת ימים באספך מגרנד ומיקבך. **ושמחת בחגך** אתה ובנך ובתך ועבדך ואמתך והלוי והגר והיתום והאלמנה אשר בשעריך. שבועת ימים תחג לה' אלהיך במקום אשר יבחר ה' כי יברכך ה' אלהיך בכל תבואתך ובכל מעשה ידך **והיית אף שמח**" (דברים טז, יג-טו).

שמחה מיוחדת בחג הסוכות

נשאלת השאלה, **מה המיוחד בחג הסוכות, שרק בו כותבת התורה 'ושמחת בחגך... והיית אף שמח'?** גם ברגלים האחרים יש מצוה לשמוח, כפי שכתב רמב"ם (בהלכות יום טוב פ"ו הי"ז): "שבעת ימי הפסח ושמונת ימי החג עם שאר ימים טובים כולם אסורים בהספד ותענית, וחייב אדם להיות בהן שמח וטוב לב הוא ובניו ואשתו ובני ביתו"?

השאלה מתעצמת נוכח דברי הרמב"ם (הלכות שופר וסוכה ולולב פ"ח הי"ב), שכותב: "אף על פי שכל המועדות מצוה לשמוח בהן, בחג הסוכות היתה שם במקדש שמחה יתירה, שנאמר (ויקרא כג, מ) 'ושמחתם לפני ה' אלהיכם שבעת ימים'..." **מדוע רק בחג הסוכות ציוותה התורה במפורש לשמוח?**

מהותו של חג הסוכות

רש"ר הירש (דברים טז, יד) על הפסוקים, שבהם פתחנו את המאמר, מאיר לנו משמעות מיוחדת בהבנת מהותו של חג הסוכות. וכך הוא כותב: "הוא (=חג הסוכות) חל בזמן האסיף, המסייע באופן טבעי להתבדלות היחידים. ומשום כך חג זה אמור לעורר ולבטא יותר משאר כל הרגלים את תודעת ההתקשרות הלאומית הנובעת מהתורה המשותפת. וכן הדבר גם במצות שמחה. חדות היחיד בחייו לפני ה' והגילה בהרגשת קירבתו היא מצוה הנוהגת בכל החגים, אך היא מטרה מיוחדת של חג הסוכות".

ועוד מוסיף רש"ר הירש בפסוק טו: "הנמקה זו מתפרשת לעני"ד כדלהלן, על פי ההקשר עם הדברים הקודמים. **מפסולת גורנד ויקבך אתה עושה לך את סוכות חגך**. באותן סוכות נודדים אתה שמח בהתרוממות לאומית עם כל בני ביתך בשעריך. יתר על כן, **בתקופת האסיף אתה עוזב את השדה ואת הכרם, את הגורן ואת היקב ואתה מתאחד עם הקיבוץ הלאומי הנאסף במקדש ה' במקום הנבחר, שכן מקור ברכתך ושמחתך איננו בשעריך, בשדותיך ובכרמך, בגורנד וביקבך, אלא ה' אלהיך הוא המשפיע עליך את הברכה ממקום תורתו ובאמצעות תורתו**. אם תגור באהלה בנאמנות. בדבקות זו בה' ובתורתו, לא בעיר ובשדה, בגורן וביקב, תהיה שמח ושמחתך תתקיים 'והיית אף שמח'".

לחסות ב'צלא דמהימנותא'

בכל השנה, אנו גרים בדירות ממוגנות, כל אחד לפי דרגתו ומעמדו. יש מסתפקים במנעול אחד בדלת הכניסה. יש הממגנים את דירתם במנעולים רבים, ויש המוסיפים לכך גם מערכות הגנה או אזעקה. בחג זה הצטוונו לצאת מבתינו, כפי דברי חז"ל: (סוכה ב ע"א) "אמרה תורה: כל שבעת הימים צא מדירת קבע ושב בדירת עראי". בדרך הטבע, דירת ארעי אינה שמירה טובה. בכניסתנו לסוכה, מביעים אנו אחדות וסולידריות – בחג הסוכות **כולנו** נמצאים בסוג **אחיז** של דירות, העשויות "מפסולת גורן ויקב", לא סתם מהצומח, אלא מהמוצרים הירודים שבו.

הכניסה לסוכה מראה לעין כל שאנו חוסים בצילו של הקב"ה, ורק הוא מגן עלינו מכל פגע. מסיבה זו נקראת הסוכה 'צלא דמהימנותא', כל צל אחר הוא צל עובר, כפי שאמרנו בתפילות ימים נוראים 'ימינו כצל עובר', כצל עוף הפורח שאין בו ממש.

רק הסוכה, שהיא 'צלא דמהימנותא' הוא צל ומחסה נאמן להגן עלינו, כל צל אחר אינו נאמן להגן. השהות בסוכה, בצלו של הקב"ה בחג הסוכות משרה עלינו ביטחון רב, שגורם לשמחה רבה, וייחודית לחג הסוכות.